

[Udenrigsministeren]

kunne yde hurtig indsats i katastrofesituationer. FN skal hindre spredning af alle slags våben inklusive masseødelæggelsesvåben.

Medlemslandene pålægger FN stadig flere og vanskeligere opgaver. Det stiller nye krav til FN's ressourcer og kapacitet, og man må derfor se kritisk og konstruktivt på FN's organisation og bureaukrati. Reformen er det centrale tema i FN-debatten, både den, der føres her i Tinget og i debatten på FN's generalforsamling.

Jeg vil i min besvarelse af forespørgslen koncentrere mig om det sikkerhedspolitiske område, FN's finansielle krise, reformerne i FN-sekretariatet, og i øvrigt vil jeg gerne benytte lejligheden til at henvise til regeringens udenrigspolitiske redegørelse fra juni 1993, som jo også er grundlaget for forespørgslen.

FN støtter en aktiv, dynamisk rolle for FN og en forøgelse af FN's aktiviteter og styrkelse af FN's gennemslagskraft. I generalsekretærens rapport »Fredens dagsorden« fra juni 1992 opereres med fire områder, hvor FN bør engagere sig aktivt: præventivt diplomati, fredsbevarelse, fredsskabelse og fredsbygning. Rapporten er i sig selv ikke et resolutions- eller beslutningsforslag. Nogle forslag er og vil blive vedtaget som selvstændige beslutninger af Sikkerhedsrådet og generalforsamlingen. Andre forslag har påvirket tankegang og holdninger hos medlemslandene og er på den måde ført ud i livet.

Fra dansk side har vi i mange sammenhænge – nationalt og sammen med de nordiske lande og EF-landene – udtrykt støtte til »Fredens dagsorden«. Rapporten indeholder mange forslag, som oprindeligt stammer fra de nordiske landes fælles oplæg, det såkaldte Skaensdokument. Regeringen vil derfor fortsat arbejde aktivt for en gennemførelse af de allerede fremlagte forslag.

Muligheden for forebyggende indsats er et underudnyttet område. Regeringen støtter forslag som f.eks. udsendelse af undersøgelsehold, fact-finding-missioner, til mulige konfliktområder, præventiv udstationering af FN-styrker og øget anvendelse af Den Internationale Domstol. Danmark bidrager sammen med de nordiske lande i Makedonien til den første operation med forebyggende udstationering.

Den danske indsats på det fredsbevarende område må tilpasses de nye, internationale vilkår. Regeringen har derfor taget skridt til etablering af en international brigade på 4.500 mand, der bl.a. kan anvendes i FN-operationer.

En effektiv udnyttelse af FN's muligheder på det fredsbevarende område er ofte blevet hæmmet af den lange reaktionstid; der går typisk måneder, fra en operation er besluttet af Sikkerhedsrådet, og til styrken er på plads i området. Mens FN forsøger at sammensætte styrken, kan afgørende muligheder for at standse en konflikt eller begrænse en konflikt være gået tabt.

Bl.a. for at undgå sådanne forsinkelser indsatte man i sin tid pagtens artikel 43. Den lægger op til forhandlinger mellem FN og medlemslandene om at stille styrker til rådighed for organisationen til oprettelse af en stående FN-hær. Danmark har som et af de få medlemslande fra starten erklæret sig rede til at bidrage til en sådan styrke. Oprettelsen af en egentlig FN-hær bliver dog næppe realiseret foreløbig.

I stedet har en planlægningsgruppe under FN's sekretariat det seneste år arbejdet med at opstille en beredskabsstyrke for FN. Tanken er, at landene skal øremærke styrker, som de med kort varsel kan stille til rådighed for FN i de første, kritiske faser af en ny operation. Det er regeringens hensigt at melde en del af den internationale brigade til dette arrangement. Beredskabsarrangementet vil bidrage til at mindske FN's reaktionstid og give større smidighed.

Regeringen lægger vægt på, at fredsbevarende operationer ikke bliver en sovepude for konfliktens parter. FN alene kan ikke løse et lands problemer. Men når viljen er til stede blandt parterne, så kan FN være fødselshjælper. FN kan bistå med at skabe forudsætninger for fred og for en ny start. Mandater for fredsbevarende operationer bør så vidt muligt være præcise, realistiske og med en klar målangelivelse.

Der har i de seneste operationer kunnet spores en udvikling i retning af at udvide beføjelserne til anvendelse af magt for de fredsbevarende styrker. Udviklingen skal ses i sammenhæng med en tendens til, at mandaterne bliver mere ambitiøse, f.eks. i retning af at blive